

Cô Tư Ý La

Cô Tư Ý La là cô thứ tư trong Thập vị Thánh Cô trong Tứ Phủ Thánh Cô. Tương truyền Cô Tư cũng vốn là con vua Đế Thích chính cung. Theo lệnh vua cha, cô theo hầu Mẫu Thượng Ngàn tại đất Tuyên Quang. Về sau, nơi Mẫu giá ngự đó, người ta lập đền Mẫu Ý La nên cô cũng được gọi là Cô Tư Ý La. Cô Tư được gọi là Cô Tư Ý La là theo địa danh của nơi thờ Cô.

Tương truyền rằng, Mẫu bà rất yêu quý, thường cho Cô Tư kẻ cận bên mình. Vậy nên đúng như các tư liệu ghi lại thì chính xác là Cô Tư hầu cận Mẫu Thượng Ngàn chứ không phải cô hầu cận Châu Bà Đệ Tứ Khâm Sai như chúng ta vẫn thường nghĩ. Như vậy, chúng ta có thể hiểu Cô Tư Ý La và Cô Tư tại đền Châu Bà Đệ Tứ là hai cô khác nhau.

Ngoài ra Cô Tư Ý La còn có một danh hiệu khác là Cô Tư Tứ Tổng Tây Hồ. Qua ước đoán, có thể suy ra rằng danh hiệu này là do Cô Tư đã từng giáng hiện tại đất Tây Hồ, Hà Nội rong chơi, và điển hình nhất là hiện nay vẫn có ban thờ Cô Tư tại đình Tứ Liên; một ngôi đình cổ nằm ở gần Phủ Tây Hồ, Hà Nội.

Như vậy, Cô Tư không có đền thờ riêng mà được phối thờ tại một cung trong đền Mẫu Ý La thuộc thành phố Tuyên Quang. Nơi đây, được coi như nơi thờ chính của Cô. Ngoài ra, như đã nói ở trên, Cô Tư còn được thờ vọng trong Đình Tứ Liên, phường Tứ Liên, quận Tây Hồ, Hà Nội.

Trong hàng Tứ Phủ Thánh Cô, Cô Tư Ý La thường hiếm khi thấy ngự về đồng nên nếu nói về y phục cũng như cung cách khi hầu giá Cô Tư hiện giờ là rất khó. Tuy nhiên theo phỏng đoán của người viết thì có thể khi hầu giá Cô Tư Ý La thường mặc xiêm áo màu vàng nhạt, cô có thể khai công và múa mỗi hầu Mẫu